

شیوه‌نامه اجرایی دوره دکتری ناپیوسته فیزیک
دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

۹۶/۳/۲۱

مقدمه: این شیوه‌نامه اجرایی با ارجاع به آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۴/۱۱/۲۴) با تأکید بر اتمام دوره در چهار سال تدوین شده است. آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی وزارت علوم، از این پس به اختصار «آیین‌نامه وزارت» نامیده می‌شود. شیوه‌نامه حاضر شامل نحوه هدایت آموزشی و پژوهشی، ارزیابی جامع و ارزیابی مستمر دانشجویان در طول دوره دکتری ناپیوسته است. تعاریف کلمات خاصی که اینجا مشخص نشده، در آیین‌نامه وزارت آمده است.

بخش اول: تعاریف

استاد راهنمای پایان‌نامه: یکی از اعضای دانشکده که مسئولیت راهنمایی پایان‌نامه دکتری دانشجو را بر عهده دارد. شرایط استاد راهنمای پایان‌نامه مانند شرایط استاد راهنما در آیین‌نامه وزارت است.

استاد راهنمای دوره: یکی از اعضای هیات علمی دانشکده با مرتبه حداقل استادیاری که از شروع دوره آموزشی تا انتخاب استاد راهنمای پایان‌نامه دانشجو هدایت او را در امور آموزشی به عهده می‌گیرد. دانشکده استاد راهنمای دوره را مشخص می‌کند.

کمیته آزمون جامع: کمیته آزمون متشکل از دو عضو هیات علمی از گرایش‌های مربوط به موضوع پایان‌نامه است که توسط استاد راهنما به دانشکده معرفی می‌شوند و پس از تأیید دانشکده رسمیت می‌یابد. این اعضا می‌توانند از داخل یا خارج دانشگاه باشند.

داوران ناظر بر پایان‌نامه: دو نفر از اعضای هیات علمی هستند که توسط استاد راهنما به دانشکده معرفی می‌شوند. حداقل یکی از این اعضا باید از داخل دانشکده باشد. این داوران پایان‌نامه در شرف دفاع دانشجو را بررسی می‌کنند و نظرشان را در خصوص ساختار، توافق با پیشنهاد اولیه و کم و کیف علمی پایان‌نامه کتباً به استاد راهنما اعلام می‌کنند. داوران ناظر باید عضو کمیته دفاع از پایان‌نامه دانشجو نیز باشند.

مباحث آزمون جامع: دروسی که در دوره تحصیلات تکمیلی دانشجو در آنها ثبت نام کرده است و مباحثی که دانشجو برای انجام کار پژوهشی‌اش به تشخیص استاد راهنمای پایان‌نامه به آنها نیاز دارد.

بخش دوم: قوانین و مقررات

۱) دوره آموزشی

۱-۱) از بدو ورود دانشجوی دکتری به دانشگاه تا زمان انتخاب استاد راهنمای پایان‌نامه، فعالیت‌های آموزشی دانشجو زیر نظر استاد راهنمای دوره انجام می‌شود.

۱-۲) دانشجو موظف است حداکثر تا زمان انتخاب واحد فصل سوم، استاد راهنمای پایان‌نامه خود را تعیین کند و برگه انتخاب واحد فصل سوم دانشجو باید به امضای استاد راهنمای پایان‌نامه برسد.

۲) ارزیابی جامع

این ارزیابی شامل سه بخش است:

- آزمون کتبی: آزمونی تخصصی از بین مباحث آزمون جامع است که به انتخاب استاد راهنما و با همکاری کمیته آزمون جامع برگزار می‌شود.
- آزمون شفاهی: درصد آزمون کتبی در بازه ۶۰-۷۰ و در صد آزمون شفاهی در بازه ۴۰-۳۰ است. نمره کل مجموع نمره آزمون کتبی و نمره آزمون شفاهی است و حداقل نمره کل قبولی ۱۶ است. بعد از برگزاری آزمون کتبی و با فاصله حداکثر یک ماه آزمون شفاهی از دانش عمومی دانشجوی و با حضور استاد راهنما و کمیته آزمون جامع برگزار می‌شود.
- دفاع از پیشنهاد پایان‌نامه: دانشجوی موظف است پس از تحویل دادن پیشنهاد کتبی پایان‌نامه به دانشکده، که به تأیید استاد راهنما نیز رسیده است، در حضور هیأتی متشکل از استاد یا استادان راهنمای پایان‌نامه، استاد یا استادان مشاور و کمیته آزمون جامع از پیشنهاد پایان‌نامه دفاع کند. پیشنهاد پایان‌نامه باید شامل چکیده، مقدمه، مرور مطالب مرتبط، شرح مسأله و گزارش کارها و نتایج مقدماتی باشد.

۲-۱) دانشجوی در صورت پایان واحدهای آموزشی و کسب شرایط شرکت در ارزیابی جامع (آزمون)، از پایان فصل دوم تا قبل از فصل چهارم فرصت دارد که در آزمون شرکت کند.

تبصره ۱: اگر دانشجو تا پایان سال اول شرایط شرکت در آزمون را کسب نکرد، باید در فصل یا فصل‌های بعدی، بلافاصله پس از کسب شرایط در آزمون شرکت کند.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجو در اولین آزمون جامع رد شد، تا سه ماه فرصت دارد که در آزمون دوم شرکت کند.

تبصره ۳: هر دانشجو تنها دو بار و حداکثر تا پایان سال دوم فرصت دارد که در آزمون شرکت کند و قبول شود.

۲-۲) هنگام ثبت نام در آزمون جامع، باید عنوان پایان‌نامه و استاد راهنمای پایان‌نامه دانشجو مشخص شده باشد و از آن به بعد نظارت بر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو بر عهده استاد راهنمای پایان‌نامه است.

۲-۳) برگزاری آزمون جامع به عهده استاد راهنمای پایان‌نامه و کمیته آزمون جامع است. نتیجه آزمون جامع حداکثر دو هفته پس از برگزاری آن باید به دانشکده گزارش شود.

۳) ارزیابی مستمر

روند پیشرفت فعالیت پژوهشی دانشجو پس از گذراندن آزمون جامع، در قالب گزارش‌های پیشرفت کار در هر فصل، پس از تأیید استاد راهنما، باید به اطلاع دانشکده برسد.

۳-۱) در دوره پژوهشی، ارائه گزارش پیشرفت کار هر شش ماه یک‌بار، در شهریور و اسفند اجباری است. ثبت نام در فصل پاییز و بهار منوط به ارائه گزارش پیشرفت کار مربوط به شش ماه گذشته از طرف دانشجو و تأیید استاد راهنما و ارسال آن به دانشکده است. گزارش پیشرفت کار تا دو هفته پیش از ثبت نام فصل باید به دانشکده رسیده باشد.

۳-۲) پس از تکمیل فعالیت پژوهشی دانشجو، استاد راهنما آمادگی دانشجو برای دفاع از پایان‌نامه را به اطلاع دانشکده می‌رساند. پایان‌نامه دو ماه پیش از دفاع به داوران ناظر تحویل داده می‌شود تا آن را بررسی کنند و پیشنهادهای خود را برای اصلاح یا تصحیح در اختیار دانشجو و استاد راهنما قرار دهند. در صورت تأیید نهایی داوران، دانشجو اجازه دفاع پیدا می‌کند.

۴) این شیوه‌نامه در ۴ بند، ۷ زیربند و ۳ تبصره در تکمیل آیین‌نامه وزارت، جهت هدایت دانشجویان دکتری ناپیوسته در دانشکده فیزیک تهیه شده است. شیوه‌نامه در تاریخ ۲۱ خرداد ۹۶ در شورای دانشکده فیزیک به تصویب رسیده و برای دانشجویان دکتری ناپیوسته ورودی ۹۵ به بعد لازم‌الاجراست.